

Hibrid térben? – Helykereső stratégiák karantén idején (Sz30 ea)

Somogyi Krisztina, Tóth-Varga Violetta, Frankó Luca, Keszei Barbara

Elméleti háttér:

- Az otthon szocio-fizikai környezete a környezetpszichológia és az építészet számára is központi fontosságú. Az otthon működésében a személy-környezet összeillés (Proshansky et al, 1970) olyan folyamat, ami a mindennapokban alakul ki, finomodik. Az ideális otthon szerkezete, mérete és elrendezése koronként és személyenként is változik, a használói tapasztalatok a téralakítás során lényegesek.
- A karantén alatti otthoni munkavégzés olyan új térhasználati helyzet, ami a személy-környezet összeillés szempontjából komoly kihívás, hatása összetett: az egyénre, a család működésére és az építészeti tervezésre is visszahat.

Kutatási cél: Feltárni az illeszkedés stratégiáit az otthon terében a „karantén iroda” kapcsán; értelmezni, hogy a személy-környezet összeillés folyamatában milyen térbeli, időbeli és viselkedésbeli rutinok jelennek meg.

Módszertan: A részvételi fotográfia módszerét (Yefimova et al, 2015) adaptálva a képek interpretációja tematikus elemzéssel.

Minta: A kutatás kiindulópontja a Magyar Nemzeti Múzeum *My home office challenge* (MHOC) felhívása. A kutatásba a Facebook csoportba meghívásos alapon bekerülő posztolóknak a pandémia 2020-as, 3 hónapig tartó karantén időszakában feltöltött 1290 bejegyzése, 1880 feltöltött képe került be, ez adja a környezetpszichológiai szempontú csoportos kategorizálását alapját. A jelen kutatás olyan képek interpretációjára fókuszál, amelyeken a munkavégzés lokalizálása során a személy-környezet összeillés értelmezendő szituáció.

Eredmények: A pandémia miatti karantén váratlan, szükségállapot volt. A kutatócsoportunk által *karantén irodának* elnevezett helyzet során az otthonokban összeecsúsznak a privát és publikus használatok, szerepek, felborul a családi normális rutinja, idő- és térhasználata, az otthon működésének egésze. Azokban az otthonokban, ahol a tér nem bír tartalékkal, az összeillés kiigazítása összetett helykereső, szabályozó folyamat, amelyről a MHOC felületen több képet osztottak meg a résztvevők önkéntesen.

Konklúzió: A tematikus értelmezésben a lokalizálás / helykeresés fő kategóriái rajzolódottak ki a kezdeti eredményekben. Különböző térhasználati adaptációs stratégiákat azonosíthatunk: a munkavégzés sikeres re-lokalizációja, az otthon terébe való lehorgonyozása, a térhasználat perszonalizálása mellett a belső és külső tér közötti mobilitás, a szűk fizikai térből a virtuális terek irányába való átjárás és a sűrűn belakott, hibrid használatú környezet, illetve az abban való elveszettség állapota is megjelenik.

Kulcsszavak: Környezetpszichológia, építészet, karantén iroda, vizuális tartalomelemzés, személy-környezet összeillés

Kutatás kerete: Kooperáció a Magyar Nemzeti Múzeummal, illetve Simonovits Ildikó kurátorral. A kutatás a szerzők független projektje.